

ŠTO NĚTKO Z HYMNU?

W Serbach sym wukrajnik, potajkim je tema nowe-
ho wobdžělanja serbskeje hymny za mnje jenož in-
telektualne zwučowanje bjez emocijow. Wot Maćicy
Serbskeje nastorčena namoŕwa k diskusiji wo hym-
nje – hačrunjež kedžbliwje formulowana – bě po
mojim měnjenju njezbožowna. Njeje móžno stary
tekst hymny bjeze wšeho přepisać, dokelž dyrbimy
w idealnym padže wšitke konsekwency widžeć.

Hymna je symbol a funguje jenož, hdyž so
z nim nimale kóždy identifikuje. Hdyž tomu wjace
tak njeje, dyrbi so nowy symbol namakać. Ale pro-
blem njeje rozrisany, hdyž so stary symbol – w tu-
tym padže stara baseń – »polěpšuje« po aktualnym
modnym abo politiskim stilu. Kóždy dobra baseń
je wjac hač wokomik, prócuje so wuprajic wěčnosť.

Tak je to tež Handrij Zejler spytał. Tu njeńdže
wo awtorske prawo, ale wo wumělske zmyslenje.
Ideja, »narunać« tekst hymny po tuchwilnych
trendach, njeje dopokaz wysokeje serbskeje kultu-
ry, ale niskeho respekta před wumělstwom.

Argumenty za změnu teksta serbskeje hymny
wobsahuja po mojim zdaću zasadny logiski zmylk:
Hdyž chcemy wšitkim (mužam, žonom) respekt
wuprajic, njemóžemy z džělom awtora bjezrespekt-
nje wobchadžeć. Njeje problem prajic, zo Zejle-
rjowa baseń jako hymna wjac njefunguje. Potom
měła so nowa namakać.

Hymna ma hišće přidatnu funkciju. Mjenjucy
něšto přesahowace, štož ludžom pomha, so zhro-
madnje identifikować. Tute kwality su inherentne.
Dže wo džělo, kiž wobsahuje tež čas swojeho stwo-
rjenja. Něhdyše rozmyslowanje steji nad časom.
Stej to poselstwo a ritual, wjac zynk hač zmysł,
je to energija. Mamy ju wužiwać za kontakt z dru-
himi do zašłosće, načasnosť a přichoda. Je to pa-
tetiske? Je. Ale hymna dyrbi patetiska być, to je jeje
fundament.

Lukáš Novosad Foto: priwatne wobsydstwo

Tuchwilu widžimy, kak hymna w zjawności
funguje: Nimale cyły swět wuknje spěwać ukrajin-
sku. Wjele ludži najskeje njerozumi, što spěwaja,
ale spěwaja – dokelž rozumja zynk energije a syl-
nosť wokomika. Tam steji na spočatku hrónčko:
»Hišće budže so na nas wosud smějkotać, ukrajin-
scy bratra.« A hdže su sotry wostali, kiž mjeztym
tež we wójnje wojuja? Wo tym ničto njeprēmys-
luje, trendy su zabyte, wažne je spěwać (a wojo-
wać). Kóždy rozumi, zo skutkuj bratra w teksće
hymny tež kaž žony, džěci, nana, maćerki, wow-
ki, džědojo abo mojedla lesbičanki abo transludžo.
Hdyž dže woprawdže wo žiwjenje, funguje gene-
riski maskulinum za wšitkich derje a je kóždemu
zrozumliwy. Dokelž dyrbi za tajke wokomiki reč
być jednora a spěšna runje tak kaž třělw.

W diskusiji wo serbskej hymnje namjetuju
tohodla započec z prašenjami: Kak ma poprawom
serbska hymna w 21. lětstotku fungować? Kotre
funkcije ma? Chce być oficialna? Hakle potom ma
po mojim měnjenju zmysł so prašeć, kotry spěw
tomu wotpowěduje.

LUKÁŠ NOVOSAD